

**RECEȚIONAT**

Ministerul Educației și Cercetării

\_\_\_\_\_ 2025

**AVIZAT**

Secția Academiei de Științe a Moldovei

\_\_\_\_\_ 2025

**UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA**

(denumirea organizației de drept public din domeniile cercetării și inovării)

**INSTITUTUL DE FIZIOLOGIE ȘI SANOCREATOLOGIE**

(denumirea unității de cercetare)

**RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL**

**pentru etapa 2024**

**privind realizarea subprogramului de cercetare în cadrul  
programului instituțional de cercetare al organizației (2024-2027)**

Titlul subprogramului **MECANISME DE REGLARE A HOMEOSTAZIEI  
ORGANISMULUI ȘI A SĂNĂTĂȚII ȘI ELABORAREA PROCEDEELOR  
ȘI MĂSURILOR DE MENȚINERE A EI.**

Prioritatea strategică **Sănătate**

Codul subprogramului **011001**

Directorul unității de cercetare

MEREUȚĂ Ion

(numele, prenumele)

\_\_\_\_\_  
(semnătura)

Coordonatorul subprogramului  
de cercetare

BALAN Ion

(numele, prenumele)

\_\_\_\_\_  
(semnătura)

Chișinău, 2025

## CUPRINS:

|     |                                                                                                                                                  |    |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1.  | Scopul și obiectivele etapei 2024                                                                                                                | 3  |
| 2.  | Acțiunile planificate pentru etapa 2024                                                                                                          | 3  |
| 3.  | Acțiunile realizate în 2024                                                                                                                      | 3  |
| 4.  | Rezultatele obținute                                                                                                                             | 3  |
| 5.  | Impactul științific, social și/ sau economic al rezultatelor științifice obținute                                                                | 8  |
| 6.  | Diseminarea rezultatelor obținute în subprogram în formă de publicații                                                                           | 8  |
| 7.  | Diseminarea rezultatelor obținute în subprogram în formă de prezentări la foruri științifice                                                     | 8  |
| 8.  | Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în subprogram în mass-media                                                                        | 10 |
| 9.  | Colaborare la nivel național și internațional                                                                                                    | 11 |
| 10. | Teze de doctorat/ postdoctorat susținute și confirmate în anul 2024 de membrii echipei subprogramului                                            | 11 |
| 11. | Dificultăți în realizarea subprogramului (financiare, organizatorice, legate de resursele umane etc.)                                            | 12 |
| 12. | Concluzii                                                                                                                                        | 12 |
| 13. | Anexe                                                                                                                                            | 13 |
|     | Anexa nr. 1. <i>Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în subprogram în anul 2024 (în limba română și în limba engleză)</i>            | 13 |
|     | Anexa nr. 2. <i>Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice publicate în anul 2024 în cadrul subprogramului de cercetare</i> | 15 |
|     | Anexa nr. 3. <i>Componența echipei de cercetare a subprogramului</i>                                                                             | 25 |

- 1. Scopul** Explorarea și identificarea factorilor intrin- și extrinseci și condițiilor ce provoacă deteriorarea sănătății.

**Obiectivele etapei 2024**

- Elaborarea conceptului științific privind reglarea homeostaziei organismului și sănătății somato-vegetative.
- Evidențierea factorilor intrin- și extrinseci cu caracter sanogen și dissanogen asupra sănătății somato-viscerale.
- Estimarea factorilor externi și interni ce determină sanogenitatea și dissanogenitatea reproductivă.
- Sinteza și analiza literaturii științifice contemporane în vederea formării unei viziuni noi în crearea compozițiilor de plante cu efect antihipertensiv, antidiabetic și antidislipidemic.
- Diseminarea rezultatelor științifice.

**2. Acțiunile planificate pentru etapa 2024**

- Explorarea, analiza, sinteza și prezentarea literaturii științifice în scopul evidențierii factorilor intrin- și extrinseci cu caracter sanogen și dissanogen asupra sănătății somato-vegetative și sănătății reproductive.
- Elaborarea conceptului științific privind reglarea homeostaziei organismului și sănătății somato-vegetative.
- Studiere și analiza informației științifice în scopul formării unei noi viziuni de elaborare a compozițiilor de plante cu efect antihipertensiv, antidiabetic și antidislipidemic.
- Elaborarea și publicarea lucrărilor științifice.
- Participarea la expoziții și saloane naționale și internaționale.
- Organizarea manifestărilor științifice.
- Participarea cu comunicări la manifestări științifice.

**3. Acțiunile realizate în 2024**

*Toate acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor au fost realizate conform planului de activitate în volumul și termenii stabiliți.*

- A fost explorată, analizată, sintetizată și prezentată literatura științifică în scopul evidențierii factorilor intrin- și extrinseci cu caracter sanogen și dissanogen asupra sănătății somato-vegetative și sănătății reproductive.
- A fost elaborat conceptul științific privind reglarea homeostaziei organismului și sănătății somato-vegetative.
- S-a studiat și analizată informația științifică în scopul formării unei noi viziuni de elaborare a compozițiilor de plante cu efect antihipertensiv, antidiabetic și antidislipidemic.
- Au fost elaborate și publicate 73 lucrări științifice.
- S-a participat la patru expoziții și saloane naționale și internaționale.
- A fost organizat Congresul VIII al Fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională.
- Au fost prezentate 51 de comunicări și rapoarte poster la diverse manifestări științifice naționale și internaționale.

**4. Rezultatele obținute**

*Cercetările au fost realizate în volumul și termenii planificați conform programului de Cercetările au fost realizate în volumul și termenii planificați conform programului de activitate al subprogramului pentru anul 2024.*

Formarea și menținerea sănătății, calitatea vieții și longevitatea ei sunt determinate de activitatea și capacitățile de adaptare ale organismului la noile condiții, care sunt în limite

filogenetic determinate. Homeostazia este caracteristică atât pentru metabolismul, structura și funcția fiecărei structuri biologice, cât și pentru organismul integru. Homeostazia metabolică, structurală, funcțională și mentală a organismului prezintă o problemă determinatoare în crearea, menținerea și dereglarea sănătății. Noțiunea de homeostazie ca stare internă a organismului a fost introdusă în știință în anul 1929 de către recunoscutul savant fiziolog francez Claude Bernard, care scria, că „*Stabilitatea mediului intern este condiție a vitalității*”. Cele menționate și a determinat actualitatea și importanța practică a tematicii Institutului, deoarece ea se atribuie la fiecare persoană din societate.

Reieșind din scopul și obiectivele subprogramului pentru anul 2024 au fost obținute următoarele rezultate științifice: a fost elaborat conceptul științific privind reglarea homeostaziei organismului și sănătății somato-vegetative; au fost evidențiați principalii factori sanogeni și disanogeni ai sănătății somato-vegetative și reproductive ca constituenți-cheie, ce influențează manifestarea sănătății pe întreaga perioadă a vieții și în perioadele ontogenetice intrauterină și postnatale (*perioada postnatală de definitivare a constituirii structurilor biologice și a organismului integru; perioada funcționării stabile metabolico-structural-funcțională; perioada diminuării funcțiilor și degradării structurilor*); a fost explorată, analizată și selectată literatura științifică contemporană și formate viziuni noi în crearea compozițiilor de plante cu efect antihipertensiv, antidiabetic și antidislipidemic; au fost realizată diseminarea rezultatelor științifice prin elaborarea și publicare lucrărilor științifice, participarea cu rapoarte și rapoarte poster la diverse manifestări științifice, participarea la expoziții și saloane naționale și internaționale, participarea la diferite emisiuni radio și TV etc.

Reușita rezolvării problemei sănătății în mare măsură depinde de cunoașterea obiectivă a indicilor specifici, ce reflectă fenomenul sănătății. Apropo, până în prezent unii astfel de indicatori nu sunt unanim acceptați. Pricina fiind determinată de nivelul insuficient al studiilor consacrate sănătății. Din aceste considerente a fost necesar de elaborat un concept al sănătății somato-vegetative, care se bazează pe axiomele despre: determinarea vitalității, existenței, longevității, supraviețuirii și reproducerii sanogenității de către structurilor biologice somato-vegetative în limitele filogenetic determinate; preponderența rolului sistemelor circular-sangvin și respirator în asigurarea supraviețuirii organismului; realizarea activității operative grație preponderent mecanismelor fiziologice, ce se constituie sub influența mediului de trai și învățarea.

**Sănătatea somato-vegetativă** prezintă o stare integrală a organismului definită de viabilitatea și capacitatea organismului de a genera și menține activitatea metabolico-structural-funcțională a structurilor somato-vegetative în limitele filogenetic determinate, coordonarea și sincronizarea lor, prioritar circulația sangvină și respirația conform necesităților biologice, destinația căreia constă în asigurarea creierului și celorlalte structuri ale organismului cu oxigen, substanțe plastice, energetice și biologic active, prin ce se oferă garanție existenței și activității operative adecvate a acestora și a organismului, fiind realizată de mecanisme genetice, ce cauzează autoreglarea cu feed back cu participarea metaboliților și de cele fiziologice, care se creează în ontogeneza postnatală în baza principiului reflector de reglare a funcțiilor sub influența mediului de viață și învățării manifestându-se în:

a) **perioada intrauterină** prin autoreglarea cu feed back, ce se bazează pe mecanismele genetice de dezvoltare cu participarea metaboliților organismului matern, care în asociere cu starea sanogenă metabolică, fiziologică și psihică a gravidei cauzează sanogenitatea embrionului și fătului;

b) **perioada postnatală**, când are loc autoconstituirea mecanismelor fiziologice (ontogenetice) de reglare a activității operative a organismului, care, comparativ cu cele genetice cu timpul obține rolul preponderent în reglarea operativă, autoformarea și reglarea proceselor manifestării sănătății somato-vegetative se realizează prin sisteme funcționale – sanoformatoare (metabolic, digestiv, respirator, cardiovascular, locomotor, endocrin, nervos) și a sistemelor de susținere a sănătății (imun, limfatic, excreție), grație mecanismelor genetice de autoreglare cu feed back și celor ontogenetice, ce se constituie în procesul activ de viață și prin oportunitatea factorilor producenți de sanogenii (nutrienți adecvați, stabilitatea pH și  $t^{\circ}$  mediului intern, excreția deșeurilor metabolice), exteriorizându-se prin indicatori fenomenologici atât de natură obiectivă – menținerea

homeostaziei metabolico-structural-funcțională a țesuturilor, organelor și sistemelor somato-vegetative în limitele filogenetic determinate, coordonarea și sincronizarea sistemelor biologice ale organismului etc., cât și prin indicatori de natură subiectivă – senzații, emoții, motivația de viață, puterea de voință de a supraviețui, realizarea la timp a necesităților fiziologice, însoțite de sentimente de satisfacere, activitatea fizică și psihică adecvată etc.

Avantajele și originalitatea conceptului constă în prezentarea: viziunii privind integritatea noțiunii sănătății somato-vegetative; mecanismelor și căilor de formare a sănătății somato-vegetative în diferite perioade ale ontogenezei; capacitățile organismului de a genera și menține activitatea metabolico-structural-funcțională a structurilor somato-vegetative în limitele filogenetic determinate; mecanismelor și căilor de coordonare și sincronizare a funcțiilor și structurilor organismului; destinației sănătății somato-vegetative pentru activitatea și existența organismului.

Unele din obiectivele studiilor în domeniul sănătății au fost consacrate determinării factorilor, condițiilor, cauzelor, principiilor, constituenților, influența cărora poate contribui la constituirea, favorizarea sau deteriorarea sănătății somato-vegetative. Deși, stabilirea determinantilor externi ai sănătății prezintă o problemă dificilă, deoarece natura și mecanismele lor de influență au caracter dual și depind atât de intensitatea și durata influenței, cât și de starea psiho-funcțională a organismului, necesitatea acestor studii a fost determinată de imposibilitatea organizării activității sanogene a organismului de fiecare zi, deoarece, de facto, acești constituenți-cheie determină atât sanogenitatea, cât și disanogenitatea.

Structurarea constituenților-cheie ai sănătății, o parte din care influențează pe parcursul întregii vieți, iar o altă parte – în perioade concrete ale ontogenezei, structurarea acestora s-a efectuat conform etapelor ontogenetice de dezvoltare a organismului: intrauterină, postnatală de creștere și dezvoltare; funcționării stabile a structurilor biologice; diminuării funcțiilor și degradării structurilor biologice. Factorii sanogeni sunt acei factori, cauze, condiții, durata și intensitatea influenței cărora mențin parametrii homeostaziei metabolico-funcționale în limitele filogenetic determinate sau, dacă provoacă unele modificări ale parametrilor metabolico-fiziologici, apoi cu întreruperea acțiunii lor, valoarea acestora se restituie la nivelul filogenetic determinat, iar cei disanogeni sunt cei ce cauzează modificări ai indicilor metabolico-fiziologici, filogenetic determinați și declanșează dereglarea interrelațiilor și coordonarea structurilor biologice ale organismului, generând simptome subiective – senzații, emoții disanogene.

Dat fiind faptul, că în procesul analizei factorilor care influențează sănătatea somato-vegetativă și reproductivă s-a depistat, că aceștia nu diferă am decis să prezentăm clasificarea lor în comun. Astfel pentru prima dată s-a realizat o clasificare a factorilor sanogeni și disanogeni, care influențează sănătatea somato-vegetativă și reproductivă în diferite perioade ale ontogenezei.

**Factorii sănătății somato-vegetative și reproductive – constituenți-cheie, ce influențează manifestarea sănătății:**

**1) Factorii sanogeni:**

*a) caracteristici pentru toate vârstele:*

- integritatea matricei și a mecanismelor genetice;
- integritatea și funcționalitatea sistemului nervos;
- integritatea și funcționalitatea enzimo-hormono-umorală;
- modul sănătos de viață;
- integritatea și funcționalitatea sistemelor sanoformatoare;
- menținerea pH, t ° ca constante ale mediului intern;
- alimentația și nutriția sanogenă;
- excreția la timp a deșeurilor metabolice;
- coordonarea și sincronizarea funcțiilor și structurilor organismului;
- autoreglarea genetică și ontogenetică (fiziologică) a proceselor metabolice, structurale și funcționale;
- variabilitate circulație sanguină și a frecvenței respirației conform necesităților organismului;
- factorii naturali și socio-economi, ce favorizează realizarea potențialului vital și intelectual;

*b) pentru perioada intrauterină:*

- sistemul genetic nedetriorat al gameților masculini și feminini;
- mediul intern sanogen al organismului mamei;
- starea funcțională, fiziologică și psihică a organismului matern;

*c) pentru perioada postnatală de definitivare a constituirii structurilor biologice și a organismului integrat:*

- excluderea factorilor ce influențează mecanismele genetice;
- condițiile sanogene de trai ce generează mecanismele ontogenetice (fiziologice) de reglare a funcțiilor organismului, care cu constituirea structural-funcțională a structurilor organismului obțin preponderență în reglarea activității vitale și a homeostaziei organismului;
- socializarea și învățarea activă a regulilor de viață, mediu de trai binevoitor;
- formarea aptitudinilor, cunoștințelor despre mediul înconjurător și modul de viață;
- activitatea moderat sporită a funcțiilor și locomoția relativ forțată;
- emoțiile sanogene;
- durata somnului pentru restabilirea potențialului de viață în dependență de vârstă – 6-10 ore;

*d) pentru perioada funcționării stabile metabolico-structural-funcțională:*

- echilibrul mecanismelor genetice și ontogenetice (fiziologice);
- factorii sanogeni ai mediului de viață;
- modul sanogen de viață;
- învățarea profesională a bazelor științifice și practice de menținere, fortificare a sănătății și prevenției diminuării funcțiilor și degradării biologice și psihice precoce;
- activitatea moderat forțată a sistemului locomotor și psihic de a realiza potențialul de viață;
- activitatea dirijată specifică de a menține și fortifica potențialul funcțional al sistemelor cardiovascular, respirator, imun și reproductiv;
- menținerea coordonării și sincronizării structurilor și funcțiilor organismului;

*e) pentru perioada diminuării funcțiilor și degradării structurilor:*

- menținerea activității moderat active a structurilor organismului;
- activitatea dinamică relativ forțată a organismului;
- menținerea tonusului musculaturii și organelor organismului;
- menținerea coordonării și sincronizării funcțiilor și structurilor;
- menținerea dirijată a potențialului funcțional al sistemelor cardiovascular, respirator, imun, reproductiv și circulației sanguine periferice;
- emoțiile sanogene;
- alimentația echilibrată.

**2) Factorii dissanogeni:**

*a) caracteristici pentru toate vârstele:*

- deteriorarea matricei și mecanismelor genetice;
- dereglarea integrității și funcționalității sistemului nervos;
- dereglarea integrității și funcționalității enzimo-hormono-umorale;
- modificarea bruscă sau cronică a activității metabolice și funcționale a organismului;
- factorii dissanogeni naturali și socio-economici, ce deteriorează realizarea potențialului vital și intelectual;
- modul de viață dissanogen;
- ritmul de viață simpaticotonic.

*b) pentru perioada intrauterină:*

- deteriorarea matricei genetice;
- dereglarea mediului intern, starea funcțională, fiziologică și psihică a organismului matern;
- influența de lungă durată a factorilor dissanogeni ai mediului extern (infecții, toxine, medicamente, alcool, substanțe neurodeterioratoare etc.).

- c) *pentru perioada postnatală de creștere și dezvoltare a structurilor biologice și a organismului integru:*
- nutriția dezechilibrată în concordanță cu necesitățile biologice ale proceselor, ce asigură creșterea și dezvoltarea organismului;
  - mediul social izolat, lipsa și instabilitatea relațiilor de reciprocitate dintre persoanele mediului de viață;
  - absența învățării obligatorii și modul sedentar de viață;
  - emoțiile disanogene;
  - influența de lungă durată a factorilor disanogeni ai mediului extern (infecții, toxine, medicamente, alcool, substanțe neurodeterioratoare etc.).
- d) *pentru perioada funcționării stabile metabolico-structural-fiziologică:*
- modul disanogen de viață;
  - dezintegrarea sau discoordonarea structurilor și funcțiilor organismului;
  - hipodinamia;
  - subalimentația și intoxicarea cu deșeurile metabolice;
  - stresul cronic și excesiv;
  - lipsa cunoștințelor privind factorii și condițiile ce influențează sănătatea.
- e) *pentru perioada diminuării funcțiilor și degradării structurilor:*
- dinamica redusă a funcțiilor organismului;
  - discoordonarea și dezintegrarea funcțiilor și structurilor organismului;
  - hipodinamia și activitatea psihică redusă;
  - modul disanogen de viață;
  - emoții disanogene;
  - lipsa cunoștințelor privind diminuarea naturală a funcțiilor somatice, reproductive și psihice, degradarea structurilor biologice și procedeele de prevenție ale acestora.

Deoarece factorii materiali și psihosociali, indiscutabil influențează sănătatea pe parcursul întregii vieți (nivelul scăzut de cunoștințe despre sănătate, neîncrederea în ziua de mâine și în păstrarea locului de muncă, condițiile nesatisfăcătoare de a întreține familia, de creștere a copiilor etc.) ceea ce are efect cumulativ, în ultimul timp sunt apreciați ca „factori determinanți sociali ai sănătății”. Luând în considerare influența suficientă a determinanților sociali asupra sănătății, OMS a creat o comisie specială, care se ocupă cu determinanții sociali ai sănătății și care a publicat mai multe materiale privind concepția și principiile de preîntâmpinare a dereglărilor disanogeniilor și de menținere a sănătății pentru toți.

Astfel, conceptul științific privind reglarea homeostaziei organismului și sănătății somato-vegetative elaborat în premieră permite înțelegerea: viziunii privind integritatea noțiunii sănătății somato-vegetative; mecanismele și căile de formare a sănătății somato-vegetative în diferite perioade ale ontogenezei; capacitatea organismului de a genera și menține activitatea metabolico-structural-funcțională a structurilor somato-vegetative în limitele filogenetic determinate; destinația sănătății somato-vegetative pentru activitatea, reproducerea și existența organismului.

Includerea factorilor intrin- și extrinseci care influențează sănătatea somato-vegetativă și reproductivă în clasificarea elaborată în factori sanogeni și disanogeni permite, din start, diferențierea influenței benefice și a celei ce provoacă unele sau alte dereglările ale sănătății.

Clasificarea factorilor sanogeni și disanogeni care influențează sănătatea somato-vegetativă și reproductivă permite stabilirea influenței și consecințelor lor în diverse perioade ontogenetice de dezvoltare (*perioada intrauterină; perioada postnatală de definitivare a constituirii structurilor biologice și a organismului integru; perioada funcționării stabile metabolico-structural-funcțională; perioada diminuării funcțiilor și degradării structurilor*) și pe parcursul întregii vieți.

Explorarea, analiza și sinteza literaturii științifice contemporane a permis formarea unei viziunii noi în crearea noilor compoziții de plante cu efecte antihipertensive, antidiabetice și antidislipidice. Totodată au fost identificate perspective noi în utilizarea compușilor bioactivi din plante pentru dezvoltarea tratamentelor naturiste. Compozițiile de plante medicinale oferă o abordare promițătoare pentru tratarea afecțiunilor cronice, combinând eficacitatea terapeutică cu un profil redus de efecte secundare. Cercetările realizate creează oportunități suplimentare pentru

standardizarea formulărilor și integrarea acestora în practica clinică.

## 5. Impactul științific, social și/ sau economic al rezultatelor științifice obținute

Rezultatele științifice obținute contribuie la formarea cunoștințelor noi despre sănătate, deschid noi orizonturi în menținerea și fortificarea dirijată a sănătății somato-vegetative și reproductive. Totodată sunt acumulate noi date științifice importante referitor la:

- formarea și menținerea sănătății somato-vegetative;
- identificarea factorilor sanogeni și disanogeni intrin- și extrinseci ce influențează sănătatea somato-vegetativă și reproductivă în diferite perioade ale ontogenezei;
- formarea unei viziunii noi în crearea noilor compoziții de plante cu efecte antihipertensive, antidiabetice și antidislipidice.

Efectul socio-economic se va manifesta prin diminuarea vulnerabilității sistemelor fiziologice vitale și sporirea rezistenței lor la acțiunea factorilor intrin- și extrinseci, scăderea incidenței maladiilor cronice, prevenirea degradării biologice precoce, sporirea speranței de viață și a calității ei.

## 6. Diseminarea rezultatelor obținute în subprogram în formă de publicații

În anul 2024 cercetătorii științifici din subprogram au publicat total 73 de lucrări științifice, inclusiv: o monografie; 5 articole în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS; un articol în alte reviste din străinătate recunoscute; 9 articole în reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei; 5 articole în lucrările conferințelor științifice internaționale din Republica Moldova; 25 de articole în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională din Republica Moldova; un articol în lucrările conferințelor științifice naționale; 6 teze în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare); 10 teze în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională din Republica Moldova; o teză în lucrările conferințelor științifice naționale; 2 cărți (cu caracter informativ); o lucrare a manifestărilor științifice; 4 materiale la saloanele de invenții și 2 lucrări științifico-metodice și didactice.

Lista integrală a publicațiilor este prezentată anexă.

## 7. Diseminarea rezultatelor obținute în subprogram în formă de prezentări la foruri științifice (comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor)

| Nr. d/r                                                                  | Numele, prenumele, titlul științific al participantului | Titlul manifestării (cu indicarea tipului de manifestare - internațională, națională etc.)          | Organizatori, țara, perioada desfășurării evenimentului | Titlul comunicării/raportului susținut (cu indicarea tipului de prezentare – oral, poster etc.)                          |
|--------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>II. Manifestări științifice internaționale (în Republica Moldova)</b> |                                                         |                                                                                                     |                                                         |                                                                                                                          |
| 1                                                                        | Balacci S., Balan I.                                    | Simpozionul Științific Internațional „Actualități și perspective în învățământul medical veterinar” | UTM, Republica Moldova, 31octombri -2 noiembrie 2024    | O analiză a distribuției, educației și perspectivelor profesiei de medic veterinar în Republica Moldova. <b>(raport)</b> |
| 2                                                                        | Balacci S., Balan I.                                    | Simpozionul Științific Internațional „Actualități și perspective în învățământul medical            | UTM, Republica Moldova, 31octombri -2 noiembrie 2024    | Perspectiva academică a abiturienților înmatriculați în funcție de performanța liceală și gen. <b>(raport)</b>           |

|                                                                                 |                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                         |                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                 |                                                                                                             | <i>veterinar”</i>                                                                                                                                                                                                                              |                                                                         |                                                                                                                                                       |
| 3                                                                               | Balan I., Donica G., Moroz M., Mațencu D., Cociu V., Starciuc N., Voinițchi E., Gurdiș V., Ceban E.         | Simpozionul Științific Internațional „Actualități și perspective în învățământul medical veterinar”                                                                                                                                            | UTM, Republica Moldova, 31octombri -2 noiembrie 2024                    | Rolul medicului veterinar în interdependența bunăstării animalelor și siguranței alimentare. <b>(raport)</b>                                          |
| 4                                                                               | Balan I., Balacci S., Roșca N., Buzan V., Petcu I., Mereuța I., Osipciuc G., Furdui V., Popa V., Țurcanu P. | Simpozionul Științific Internațional „Actualități și perspective în învățământul medical veterinar”                                                                                                                                            | UTM, Republica Moldova, 31octombri -2 noiembrie 2024                    | Dinamica evoluției moleculare a țesutului testicular și spermatogenezei. <b>(raport)</b>                                                              |
| <b>Promovarea rezultatelor cercetărilor științifice la diferite manifestări</b> |                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                         |                                                                                                                                                       |
| 1                                                                               | Mereuța I.                                                                                                  | Ediția a III-a a Expoziției Internaționale de Inovație și Transfer Tehnologic „EXCELLENT IDEA - 2024”                                                                                                                                          | ASEM. 20-22 septembrie 2024, Chișinău, Republica Moldova.               | Strategii de transfer tehnologic pentru sporirea rezilienței în economiile moderne <b>(panel)</b>                                                     |
|                                                                                 | Balan I.                                                                                                    | Salonul tehnologiilor și produselor inovative al USM, Ediția I – Agricultură,                                                                                                                                                                  | USM, 27 septembrie 2024                                                 | Tehnologii în medicina veterinară <b>(raport+mostre)</b>                                                                                              |
|                                                                                 | Carauș V.                                                                                                   | Salonul tehnologiilor și produselor inovative al USM, Ediția II – Medicină și farmacie                                                                                                                                                         | USM, 22 noiembrie 2024                                                  | Compoziții bioactive de plante <b>(raport+mostre)</b>                                                                                                 |
|                                                                                 | Balan I., Poleacova L., Roșca N.,                                                                           | Expoziția realizărilor de ultimă oră ale comunității științifice din cadrul Conferinței naționale cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare” 2024, dedicate Zilei Internaționale a Științei pentru Pace și dezvoltare | USM, 7-8 noiembrie 2024                                                 | Rezultatele Institutului de Fiziologie și Sanocreatologie. <b>(Exponate)</b>                                                                          |
|                                                                                 | Balan I., Ciochină V., Roșca N., Poleacova L., Țurcanu P.                                                   | Festivalul cercetării și inovării „Știința pentru pace și dezvoltare: creativitate, experiență, perspective”.                                                                                                                                  | Academia de Științe a Moldovei. 13.11.2024, Chișinău, Republica Moldova | Metode și procedee de menținere și conservare a biodiversității în funcție de integritatea gametogenezei și variabilitatea alimentară <b>(Postre)</b> |
| 2                                                                               | Mereuța I.                                                                                                  | Sesiunea Științifică „FILOSOFIA ȘI                                                                                                                                                                                                             | Institutul de Cercetări                                                 | Aspecte filosofice ale relației dintre conștiință,                                                                                                    |

|                            |                                                                                                                                                                                  |                                                                                                             |                                                                                   |                                                                                                                                           |
|----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                            |                                                                                                                                                                                  | PERSPECTIVA UMANĂ” Consacrată ZILEI MONDIALE A FILOSOFIEI, Ediția a XXI.                                    | Juridice, Politice și Sociologice. 21 noiembrie 2024. Chișinău. Republica Moldova | identitate și neuroștiința contemporană.                                                                                                  |
| <b>Saloane de invenții</b> |                                                                                                                                                                                  |                                                                                                             |                                                                                   |                                                                                                                                           |
| 1                          | Ciochină V., Balan I., Roșca N., Buzan V., Balacci S., Osipciuc G., Mereuța I., Furdui V., Harea V., Cretu R., Bacu Gh., Țurcanu P.                                              | Proceedings of the 16 <sup>th</sup> Edition of European exhibition of creativity and innovation „Euroinvent | „Euroinvent – 2024”. 8 iunie 2024. Iași, România,                                 | Methods and procedures for maintenance and conservation of biodiversity depending on the integrity of gametogenesis and food variability. |
| 2.                         | Balacci S., Balan I., Crețu R.                                                                                                                                                   | Salonul de carte tehnico-stiințifică, artistică și literară “EUROINVENT”,                                   | „Euroinvent – 2024”. 8 iunie 2024. Iași, România,                                 | Alimentația echilibrată - factor vital al biodiversității Grădinii Zoologice                                                              |
| 3                          | Bacalov Iu., Popușo, Iu                                                                                                                                                          | Salonul de carte tehnico-stiințifică, artistică și literară “EUROINVENT”,                                   |                                                                                   | Devastating loneliness effect on laboratory animals and prognosis for humans.                                                             |
| 4.                         | Ciochină V., Balan I., Roșca N., Buzan V., Balacci S., Osipciuc G., Mereuța I., Furdui V., Harea V., Cretu R., Bacu Gh., Țurcanu P., Popa V., Temciuc V., Vîhrist E., Filipov A. | The 28th edition of Inventions International Exhibition                                                     | 3-5 July 2024. Iași, România.                                                     | Methods and procedures for maintenance and conservation of biodiversity depending on the integrity of gametogenesis and food variability. |

#### 8. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în subprogram în mass-media

| Nr. crt | Numele, prenumele | Emisiunea TV/ Radio/ Portal                                                                                                                                                                                                      | Data       | Subiectul abordat                                                                         |
|---------|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.      | Mereuță Ion       | Forum cu Leonid Smolnițchi (Vocea Basarabiei)<br>( <a href="https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&amp;v=854141653025091">https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&amp;v=854141653025091</a> ) | 29.08.2024 | Somități și personalități marcante cu prilejul Zilei Independenței și Ziua Limbii Române. |
| 2.      | Mereuță Ion       | Personalitățile științei (TVR)                                                                                                                                                                                                   | 06.06.2024 | Personalitățile                                                                           |

|    |                   |                                                                                                                                            |            |                                                            |
|----|-------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------------------------------------------------------|
|    |                   | MOLDOVA)                                                                                                                                   |            | științei.                                                  |
| 3. | Mereuță Ion       | Sănătate pentru toți (Radio Moldova) ( <a href="https://radiomoldova.md/f/ro/6644#content">https://radiomoldova.md/f/ro/6644#content</a> ) | 20.07.2024 | Tehnologiile medicale în screening.                        |
| 4. | Mereuță Ion       | Știința și credința (Axial TV)                                                                                                             | 06.04.2024 | Generic „La streășina timpului”.                           |
| 5. | Strutinschi Tudor | Moldova Gândește (TV8) ( <a href="https://www.youtube.com/watch?v=MagKA9Q8ceo">https://www.youtube.com/watch?v=MagKA9Q8ceo</a> )           | 20.01.2024 | Milioane pentru cercetare. Invențiile de top (minutul 23). |

## 9. Colaborare la nivel național și internațional

În anul 2024 colaboratorii Institutului la nivel național au colaborat cu următoarele instituții:

- Universitatea Agrară de Stat din Moldova - UTM;
- Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”;
- Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”;
- Instituția Științifică de Instruire și Culturalizare „Grădina Zoologică”;
- Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor;
- Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară;
- Întreprinderea țărănească „Viscun Olesea”;
- IMSP Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”;
- IMSP Centrul Republican de Diagnosticare Medicală.

Colaborările la nivel internațional s-au realizat cu următoarele instituții:

- Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București, România;
- Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca, România;
- Academia de Protecție a Grădinilor Zoologice și Faunei Sălbătice (Akademie für Zoo- und Wildtierschutz e V), Munchen, Germania;
- Muzeul Olteniei, Craiova, România;
- Institutul de Endocrinologie și Metabolism, Academia Națională de Științe Medicale, Kiev, Ucraina;
- Hungarian Association for Buiatrics, Budapesta, Ungaria;
- Institutului în OȘBSF Institutul de Citologie al Academiei de Științe a Rusiei, or. Sankt-Petersburg, Rusia;
- Universitatea de Științele Vieții „Ion Ionescu de la Brad” din Iași, România;
- Universitatea Rice, Houston, Texas, SUA;
- Universitatea din Harvard, SUA;
- Centrul de Cercetare Vitagene și Sănătate, Bristol, Marea Britanie;
- Institutul de Cercetare-Dezvoltare pentru Creșterea Bovinelor, Balotești, România;
- Centru științifico-practic al ANB, Jodino, Republica Belarus;
- Universitatea Federală din Caucazul de Nord, Stavropol, Federația Rusă.

Colaborările la nivel național și internațional au contribuit la organizarea Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională, publicarea lucrărilor științifice în comun, realizarea tezelor de doctorat, formarea unor concepte de proiecte comune.

## 10. Teze de doctorat/ postdoctorat susținute și confirmate în anul 2024 de membrii echipei subprogramului

În anul 2024 au fost susținute patru teze de doctorat.

| Nr. d/r | Numele prenumele | Tema tezei                                                | Data susținerii | Conducătorul științific     |
|---------|------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------|-----------------------------|
| 1.      | Moroz Mihail     | Apifitostimulinul și efectele acestuia asupra rezistenței | 24.04.24        | Balan Ion, dr.hab.șt.biol., |

|    |                      |                                                                                                                                   |          |                                                       |
|----|----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-------------------------------------------------------|
|    |                      | nespecifice la ovine și descendinții lor                                                                                          |          | con.univ.                                             |
| 2. | Balacci Serghei      | Particularitățile capacităților adaptive și rezistenței larvelor de crap și vițelilor în funcție de influența factorilor de mediu | 06.06.24 | Balan Ion,<br>dr.hab.șt.biol.,<br>con.univ.           |
| 3. | Bogdan Victoria      | Rolul fiziologic al enterococilor intestinal în menținerea sănătății tubului digestiv                                             | 03.10.24 | Vrabie Valeria,<br>dr.șt.biol., con.cerc.             |
| 4. | Garbuzneac Anastasia | Învățarea și memoria șobolanilor în consumul biomasei de streptomicete                                                            | 21.10.24 | Șeptițchi Vladimir,<br>dr.hab.șt.biol.,<br>conf.cerc. |

## 11. Dificultăți în realizarea subprogramului (financiare, organizatorice, legate de resursele umane etc.)

Institutului de Fiziologie și Sanocreatologie în anul 2024 n-a beneficiat de nici o unitate suplimentară, după cum a fost planificat și promis, chiar și dacă de către Institut au prezentate trei demerse, fapt, ce a făcut imposibil atragerea de noi cercetători, în special tineri cercetători și, de asemenea, face imposibilă implementarea celei de a patra recomandare „Asigurarea continuității cercetărilor prin atragerea tinerilor în echipa de cercetare”, din „Recomandările și comentariile care trebuie luate în considerare la implementarea subprogramului” ale avizului Consiliului Consultativ pentru Știință și Tehnologie.

## 12. Concluzii

1. Problema sănătății populației în secolul XXI rămâne a fi una dintre cele mai importante probleme ale societății, deși succesele medicinei contemporane sunt indiscutabile, incidența bolilor cronice și infecțioase sporește, iar mortalitatea din cauza bolilor cronice devine una din cele mai frecvente.
2. Rezultatele științifice obținute în premieră în cadrul proiectului de cercetare prezintă: viziunii privind integritatea noțiunii sănătății somato-vegetative; mecanismele și căile de formare a sănătății somato-vegetative în diferite perioade ale ontogenezei; capacitatea organismului de a genera și menține activitatea metabólico-structural-funcțională a structurilor somato-vegetative în limitele filogenetic determinate; destinația sănătății somato-vegetative pentru activitatea, reproducerea și existența organismului.
3. Identificarea factorilor sanogeni și disanogeni care influențează sănătatea somato-vegetativă și reproductivă permite stabilirea influenței și consecințelor lor în diverse perioade ontogenetice de dezvoltare (*perioada intrauterină; perioada postnatală de definitivare a constituirii structurilor biologice și a organismului integru; perioada funcționării stabile metabólico-structural-funcțională; perioada diminuării funcțiilor și degradării structurilor*) și pe parcursul întregii vieți.
4. Cercetările științifice realizate necesită continuitate din considerentele că orientează populația în direcția formării și menținerii dirijate a sănătății și preîntâmpinării diminuării precoce a funcțiilor vitale și a degradării premature a organismului uman.

Coordonatorul subprogramului  
de cercetare

BALAN Ion  
(numele, prenumele)

\_\_\_\_\_  
(semnătura)

Data: 30.01.2025

**Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în subprogram în anul 2024**  
**MECANISME DE REGLARE A HOMEOSTAZIEI ORGANISMULUI ȘI A SĂNĂTĂȚII**  
**ȘI ELABORAREA PROCEDEELOR ȘI MĂSURILOR DE MENȚINERE A EI**  
 (denumirea subprogramului)

Codul subprogramului **011001**

La etapa proiectului pentru anul 2024 au fost realizate cercetări științifice în scopul elaborării conceptului științific privind reglarea homeostaziei organismului și a sănătății somato-vegetative, identificării factorilor intrin- și extrinseci cu caracter sanogen și dissanogen care acționează asupra sănătății somato-viscerale și reproductive și formării unei viziuni noi în crearea compozițiilor de plante cu efect antihipertensiv, antidiabetic și antidislipidemic.

Pentru prima dată a fost elaborat un concept privind sănătatea somato-vegetativă care se bazează pe axiomele despre: determinarea vitalității, existenței, longevității, supraviețuirii și reproducerii sanogenității de către structurile biologice somato-vegetative în limitele filogenetic determinate; preponderența rolului sistemelor cardiovascular și respirator în asigurarea supraviețuirii organismului; realizarea activității operative grație preponderent mecanismelor fiziologice, ce se constituie sub influența mediului de trai și a învățării. Acest concept include: viziunii privind integritatea noțiunii sănătății somato-vegetative; mecanismele și căile de formare a sănătății somato-vegetative în diferite perioade ale ontogenezei; capacitatea organismului de a genera și menține activitatea metabolico-structural-funcțională a structurilor somato-vegetative în limitele filogenetic determinate; mecanismele și căile de coordonare și sincronizare a funcțiilor și structurilor organismului; predestinația sănătății somato-vegetative pentru activitatea și existența organismului.

În procesul de cercetare a fost demonstrat că factorii care influențează sănătatea somato-vegetativă și reproductivă practic sunt identici, din ce considerente au fost descriși în comun pentru ambele sănătăți. Diferențierea factorilor intrin- și extrinseci care influențează sănătatea somato-vegetativă și reproductivă în factori sanogeni și dissanogeni permite, din start, stabilirea influenței benefice și a celei ce provoacă unele sau alte dereglări ale sănătății. Factorii sanogeni sunt acei factori, cauze, condiții, durată și intensitatea influenței cărora mențin parametrii homeostaziei metabolico-funcționale în limitele filogenetic determinate sau, dacă provoacă unele modificări ale acestor parametri metabolico-fiziologici, apoi, cu întreruperea acțiunii lor, valorile acestora se restituie la nivelul filogenetic determinat. Factorii dissanogeni sunt cei ce cauzează modificări ale indicilor metabolico-fiziologici filogenetic determinați și declanșează dereglarea interrelațiilor și coordonarea structurilor biologice ale organismului, generând simptome subiective – senzații, emoții dissanogene.

Pentru prima dată au fost identificați factorii sanogeni și dissanogeni intrin- și extrinseci care influențează sănătatea somato-vegetativă și reproductivă în diferite perioade ontogenetice (*perioada intrauterină; perioada postnatală de definitivare a constituirii structurilor biologice și a organismului integru; perioada funcționării stabile metabolico-structural-funcțională; perioada diminuării funcțiilor și a degradării structurilor*) și pe parcursul întregii vieți.

Explorarea, analiza și sinteza literaturii științifice contemporane a permis formarea unei viziunii noi în crearea noilor compoziții de plante cu efecte antihipertensive, antidiabetice și antidislipidice și identificarea de noi perspective în utilizarea compușilor bioactivi din plante pentru dezvoltarea tratamentelor naturiste.

Coordonatorul subprogramului  
de cercetare

BALAN Ion  
(numele, prenumele)

\_\_\_\_\_  
(semnătura)

Data: 30.01.2025

**Summary of the activity and results obtained in the subprogram in 2024**  
**MECANISME DE REGLARE A HOMEOSTAZIEI ORGANISMULUI ȘI A SĂNĂTĂȚII**  
**ȘI ELABORAREA PROCEDEELOR ȘI MĂSURILOR DE MENȚINERE A EI**  
(subprogram name)

Subprogram code **011001**

At the project stage for 2024, scientific research was carried out to develop the scientific concept regarding the regulation of the organism's homeostasis and somato-vegetative health, to identify intrinsic and extrinsic factors of a sanogenic and dissanogenic nature acting on somato-visceral and reproductive health, and to form a new vision in the creation of plant compositions with antihypertensive, antidiabetic and antidyslipidemic effects.

For the first time, a concept regarding somato-vegetative health was developed, which is based on the axioms about: the determination of vitality, existence, longevity, survival and reproduction of sanogenicity by somato-vegetative biological structures within phylogenetically determined limits; the preponderance of the role of the cardiovascular and respiratory systems in ensuring the survival of the organism; the realization of operative activity mainly thanks to physiological mechanisms that are formed under the influence of the environment and learning. This concept includes: views on the integrity of the notion of somato-vegetative health; mechanisms and pathways of formation of somato-vegetative health in different periods of ontogenesis; the organism's ability to generate and maintain the metabolic-structural-functional activity of somato-vegetative structures within the phylogenetically determined limits; mechanisms and pathways of coordination and synchronization of the functions and structures of the organism; the predestination of somato-vegetative health for the activity and existence of the organism.

In the research process, it was demonstrated that the factors that influence somato-vegetative and reproductive health are practically identical, for which reasons they were described jointly for both health types. Differentiating the intrinsic and extrinsic factors that influence somato-vegetative and reproductive health into sanogenic and dissanogenic factors allows, from the start, to establish the beneficial influence and the one that causes some or other health disorders. Sanogenic factors are the factors, causes, conditions, the influence duration and intensity of which maintain the parameters of metabolic-functional homeostasis within the phylogenetically determined limits or, if they cause some changes in these metabolic-physiological parameters, then, with the interruption of their action, their values are restored to the phylogenetically determined level. Dissanogenic factors are those that cause changes in phylogenetically determined metabolic-physiological indices and trigger the dysregulation of interrelationships and coordination of the organism's biological structures, generating subjective symptoms - dissanogenic sensations, emotions.

For the first time, the intrinsic and extrinsic sanogenic and dissanogenic factors that influence somato-vegetative and reproductive health in different ontogenetic periods (*intrauterine period; postnatal period of finalization of the establishment of biological structures and the whole organism; period of stable metabolic-structural-functional functioning; period of diminishing functions and degradation of structures*) and throughout life have been identified.

The exploration, analysis and synthesis of contemporary scientific literature allowed the formation of a new vision in the creation of new plant compositions with antihypertensive, antidiabetic and antidyslipidemic effects and the identification of new perspectives in the use of bioactive plant compounds for the development of natural treatments.

Research subprogram coordinator

BALAN Ion

(name, surname)

\_\_\_\_\_  
(signature)

Date: 30.01.2025

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice  
publicate în anul 2024 în cadrul subprogramului de cercetare  
MECANISME DE REGLARE A HOMEOSTAZIEI ORGANISMULUI ȘI A SĂNĂTĂȚII  
ȘI ELABORAREA PROCEDEELOR ȘI MĂSURILOR DE MENȚINERE A EI  
(denumirea subprogramului)**

Codul subprogramului **011001**

**1. Monografii (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)**

**1.2. monografii naționale**

1. BALACCI, S., BALAN, I. *Alimentația echilibrată – factor vital al biodiversității Grădinii Zoologice*. Chișinău: SRL Print-Caro, 2024. 336 p. ISBN 978-9975-180-16-0.

**4. Articole în reviste științifice**

**4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)**

2. SEPTITCHI V., GARBUZNEAC A., BIRSA M., BURTEVA S., POLEACOVA L. Streptomycete metabolites with strong neuroprotective and antioxidant activity and prospects for their obtaining from biomass of *Streptomyces massasporeus* CNMN-Ac-06 AND *Streptomyces fradiae* CNMN-Ac-11 strains. In: *Analele Universității din Oradea, Fascicula Biologie*. 2024, Tom XXXII, nr. 2, p. ISSN: 1224-5119. (**în tipar**). (depozit electronic: <https://www.bioresearch.ro/revista.html>) (indexată în Web of Science Core Collection (Zoological Records) și Scopus, **CiteScore – 0,5 (Q4)**)
3. VRABIE, V., BOGDAN, V., CIOCHINĂ V. The comparative analysis of some representative bacteria of bird's gut microbiota in urban and rural areas. In: *Oltenia. Studii si comunicari. Stiintele Naturii*. Craiova, 2024, Tom 40, no 1, pp. 119-126. ISSN 1454-6914. (depozit electronic: <http://olteniastudiisicomunicaristiintelenaturii.ro>) (disponibil: [http://olteniastudiisicomunicaristiintelenaturii.ro/cont/40\\_1/III.%20ANIMAL%20BIOLOGY%20III.b.%20VERTEBRATES/15.%20VRABIE%20et%20al..pdf](http://olteniastudiisicomunicaristiintelenaturii.ro/cont/40_1/III.%20ANIMAL%20BIOLOGY%20III.b.%20VERTEBRATES/15.%20VRABIE%20et%20al..pdf)) (indexată în Web of Science Core Collection (Zoological Records), **IF- 2,4**).
4. BALACCI, S., BALAN, I., BUZAN, V., ROȘCA, N., MEREUȚA, I., FURDUI, V., OSIPCIUC, G., CREȚU, R., BACU, Gh., ȚURCANU, P. The incidence of rabies in animals in the Republic of Moldova depending on the vaccination of foxes in the sylvatic environment. In: *Scientific Papers. Series D. Animal Science*. Vol. LXVII, No.1, Bucharest. 2024, pp. 145-150. ISSN 2285-5750; ISSN CD-ROM 2285-5769; ISSN Online 2393-2260; ISSN-L 2285-5750. (depozit electronic: <https://animalsciencejournal.usamv.ro/>) (disponibil: [https://animalsciencejournal.usamv.ro/pdf/2024/issue\\_1/vol2024\\_1.pdf](https://animalsciencejournal.usamv.ro/pdf/2024/issue_1/vol2024_1.pdf)) (indexată în Web of Science), **IF- 0,3 (Q4)**
5. BALAN, I., ROȘCA, N., BUZAN, V., MEREUȚA, I., BALACCI, S., CREȚU, R., BACU, G., TEMCIUC, V., FILIPPOV, A., VÎHRIST, E. The influence of polyphenols of nettle extract (*Urtica dioica*) on the antioxidant activity in the blood serum of roosters. In: *Scientific Papers. Series D. Animal Science*. Vol. LXVII, No.1, Bucharest. 2024, pp. 151-157. (IF Q4). ISSN 2285-5750; ISSN CD-ROM 2285-5769; ISSN Online 2393-2260; ISSN-L 2285-5750. (depozit electronic: <https://animalsciencejournal.usamv.ro/>) (disponibil: [https://animalsciencejournal.usamv.ro/pdf/2024/issue\\_1/vol2024\\_1.pdf](https://animalsciencejournal.usamv.ro/pdf/2024/issue_1/vol2024_1.pdf)), **IF- 0,3 (Q4)**
6. FURDUI, V., BALAN, I., ROȘCA, N. Principalii factori determinanți în sanogenitatea și

disanogenitatea reproducerii (reviu). In: *One Health & Risk Management Journal*. Vol. 5 No. 4, 2024. ISSN:2587-3458. E-ISSN:2587-3466. (în tipar) (indexată în SCOPUS), (CiteScore – 0,2)

#### 4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute

7. UJICA, M.A., DOBROTA, C.-T., TOMOAI, Gh. MOCANU, A. ROSOIU, C.-L., MANG, I., RAISCH, V., TOMOAI-COTISEL M. Gold nanoparticles: from synthesis through functionalization to biomedical applications. In: *Academy of Romanian Scientists Annals - Series on Biological Sciences*. Vol. 13, No. 2, 2024, pp. 145-167. Online ISSN 2285-4177. (depozit electronic: <https://aos.ro>) (disponibil: <https://www.aos.ro/wp-content/anale/BVol13Nr2Art.12.pdf>).

#### 4.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

8. GARBUZNEAC A., ȘEPTIȚCHI V., LEORDA A., BURȚEVA S., BIRSA M. Învățarea spațială și memoria șobolanilor albi în labirintul radial cu opt brațe sub influența biomasei de streptomicete izolate din solurile Republicii Moldova. In: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe Reale și ale Naturii*. 2024, nr. 1 (171), pp. 116-126. ISSN 1814-3237 /ISSNe 1857-498X (Categorie B). (depozit electronic: <https://natural.studiamsu.md>) ([https://natural.studiamsu.md/wp-content/uploads/2024/06/14\\_Garbuzneac\\_et\\_al.pdf](https://natural.studiamsu.md/wp-content/uploads/2024/06/14_Garbuzneac_et_al.pdf))
9. BABILEVA, A., STRUTINSCHI, T., MEREUȚĂ, I. Influența rațiilor alimentare în raport cu tipul hiperstenic de constituție asupra activității enzimelor proteolitice și amilolitice. In: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe Reale și ale Naturii*. 2024, nr. 1 (171), pp. 75-80. ISSN 1814-3237 /ISSNe 1857-498X (Categorie B). (depozit electronic: <https://natural.studiamsu.md>) (disponibil: [https://natural.studiamsu.md/wp-content/uploads/2024/06/09\\_Babileva\\_et\\_al.pdf](https://natural.studiamsu.md/wp-content/uploads/2024/06/09_Babileva_et_al.pdf))
10. BACALOV I.U., CRIVOI A., CHIRIȚA E., DRUȚA A., COJOCARI L. Evaluarea unor indici fiziologici la copiii cu rahitism. In: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe Reale și ale Naturii*. 2024. Nr. 1(171), p. 47-55. ISSN 1814-3237. (depozit electronic: <https://natural.studiamsu.md>) (disponibil: [https://ojs.studiamsu.md/index.php/stiinte\\_reale\\_naturii/article/view/6162/8565](https://ojs.studiamsu.md/index.php/stiinte_reale_naturii/article/view/6162/8565))
11. BACALOV I.U., CRIVOI A., CHIRIȚA E., DRUȚA A. Evaluarea eficacității fitopreparatelor în prevenirea glicozuriei, cetonuriei și proteinuriei în modele experimentale de diabet. In: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe Reale și ale Naturii*. 2024. (în tipar)
12. BACIU, A. Riscuri majore ale efectelor carcinogene nocive de mediu ambiant în întreprinderile din industria ușoară. În: *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe Medicale*. 2024, nr. 1(78), 2024, pp. 256-263. ISSN 1857-0011. (Categorie B). (depozit electronic: <https://bulmed.md>) (disponibil: <https://bulmed.md/bulmed/issue/view/79/79> )
13. BACIU, A. Balancing sensory stimulation/deprivation from the environment in health-forming technologies. În: *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe Medicale*. 2024, nr. 1(78), 2024, pp. 264-267. ISSN 1857-0011. (Categorie B). (depozit electronic: <https://bulmed.md>) (disponibil: <https://bulmed.md/bulmed/issue/view/79/79> )
14. URECHE, C., CARAUȘ, V. Principiile dietetice ale pacienților cu cancer mamar asociat cu sarcina. În: *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe Medicale*. 2024, nr. 3(80), 2024, pp. 244-247. ISSN 1857-0011. (Categorie B).
15. MEREUȚĂ, I., DUCA, Gh., BEREȚARI, D. The adaptability of the human being to the rapid changes of contemporary society. În: *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe*

Medicale. 2024, nr. 3(80), 2024, pp. 258-268. ISSN 1857-0011. (Categoria B).

16. BALACCI, S., BALAN, I., ROȘCA, N., BUZAN, V. Physiological particularities of calves' organisms in early postnatal ontogenesis. In: *Acta et Commentationes, Exact and Natural Sciences*. 2024, Vol. 1(17), pp. 115-124. ISSN: 2537-6284; E-ISSN: 2587-3644. (Categoria B). (deposit electronic: <https://ibn.idsi.md>) (disponibil: [https://revistaust.upsc.md/index.php/acta\\_exacte/article/view/1018/997](https://revistaust.upsc.md/index.php/acta_exacte/article/view/1018/997))

## 6. Articole în lucrările conferințelor științifice

### 6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale din Republica Moldova

17. ОРГАН, А.Н., МЕРЕУЦЭ, И.Е., УНТУ, Б.П., УНТУ, П.Б., ГОЖАН, Г.В. Падение или болезнь как путь. В: *Материалы международной научно-практической конференции «Склифосовские чтения»*, 24 мая 2024 года, Тирасполь, Республика Молдова, с. 93-97. ISBN: 978-5-6051575-3-3. (depozit electronic: <https://www.elibrary.ru>) (disponibil: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=68018571>)
18. BALACCI, S., BALAN, I. O analiză a distribuției, educației și perspectivelor profesiei de medic veterinar în Republica Moldova. În: *Materialele Simpozionului Științific Internațional „Actualități și perspective în învățământul medical veterinar”*, Chișinău, 2024 (**în tipar**).
19. BALACCI, S., BALAN, I. Perspectiva academică a abiturienților înmatriculați în funcție de performanța liceală și gen. În: *Materialele Simpozionului Științific Internațional „Actualități și perspective în învățământul medical veterinar”*, Chișinău, 2024 (**în tipar**).
20. BALAN, I., DONICA, G., MOROZ, M., MAȚENCU, D., COCIU, V., STARCIUC, N., VOINIȚCHI, E., GURDIȘ, V., CEBAN, E. Rolul medicului veterinar în interdependența bunăstării animalelor și siguranței alimentare. În: *Materialele Simpozionului Științific Internațional „Actualități și perspective în învățământul medical veterinar”*, Chișinău, 2024 (**în tipar**).
21. BALAN, I., BALACCI, S., ROȘCA, N., BUZAN, V., PETCU, I., MEREUȚA, I., OSIPCIUC, G., FURDUI, V., POPA, V., ȚURCANU, P. Dinamica evoluției moleculare a țesutului testicular și spermatogenezei. În: *Materialele Simpozionului Științific Internațional „Actualități și perspective în învățământul medical veterinar”*, Chișinău, 2024 (**în tipar**).

### 6.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională din Republica Moldova

22. LEORDA, A., GARAEVA, S., TOLSTENCO, D. Impactul sano- și dissanogen al dietei asupra homeostaziei microbiotei intestinale și relația acesteia cu metabolismul aminoacizilor. În: *Conferința științifică națională cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare”* dedicată Zilei Internaționale a Științei pentru Pace și Dezvoltare. 7-8 noiembrie 2024, CEP, USM, Chișinău, 2024, p. (**În tipar**).
23. BABILEVA, A., CARAUȘ, V. Influența structurii calorice a rațiilor asupra metabolismului intermediar al aminoacizilor liberi esențiali la tipul astenic al constituției. În: *Conferința științifică națională cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare”* dedicată Zilei Internaționale a Științei pentru Pace și Dezvoltare. 7-8 noiembrie 2024, CEP, USM, Chișinău, 2024, p. (**În tipar**).
24. BACALOV, I., CRIVOI, A., CHIRIȚA, E., DRUȚA, A. Influența alimentației asupra sistemelor funcționale. În: *Conferința științifică națională cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare”* dedicată Zilei Internaționale a Științei pentru Pace și Dezvoltare. 7-8 noiembrie 2024, CEP, USM, Chișinău, 2024, p. (**În tipar**).

25. BALAN, I., GAVOJDIAN, D., ROȘCA, N., BALACCI, S., BUZAN, V., FURDUI, V., OSIPCIUC, G., HAREA, V., TURCANU, P., POPA, V., VÎHRIST, E., FILIPPOV, A., TEMCIUC, V. Influența factorilor intrinseci și extrinseci asupra dezvoltării celulelor somatice și germinale. În: *Conferința științifică națională cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare”* dedicată Zilei Internaționale a Științei pentru Pace și Dezvoltare. 7-8 noiembrie 2024, CEP, USM, Chișinău, 2024, p. **(În tipar)**.
26. BULAT, O. Alimentația ca factor al menținerii homeostaziei imune. În: *Conferința științifică națională cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare”* dedicată Zilei Internaționale a Științei pentru Pace și Dezvoltare. 7-8 noiembrie 2024, CEP, USM, Chișinău, 2024, p. **(În tipar)**.
27. GARAEVA, S., LEORDA, A., POSTOLATI, G. Rolul aminoacizilor în reglarea homeostaziei tractului gastrointestinal. În: *Conferința științifică națională cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare”* dedicată Zilei Internaționale a Științei pentru Pace și Dezvoltare. 7-8 noiembrie 2024, CEP, USM, Chișinău, 2024, p. **(În tipar)**.
28. ȘEPTIȚCHI, V., LEORDA, A. Factori intrinseci cu impact sanogen asupra procesului de digestie în intestinul subțire. În: *Conferința științifică națională cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare”* dedicată Zilei Internaționale a Științei pentru Pace și Dezvoltare. 7-8 noiembrie 2024, CEP, USM, Chișinău, 2024, p. **(În tipar)**.
29. FURDUI, T., CIOCHINĂ, V., FURDUI, V., VUDU, S., PRISEAJNIUC, V., GLIJIN, A., BALAN, I., VRABIE, V., JITARI, I. Sănătatea societății contemporane – problemă globală ce amenință viitorul civilizației. Rezolvarea problemei sănătății e posibilă doar prin dezvoltarea sanocreatologiei. În: *Materialele Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională „Fiziologia și sănătatea”*, 14-15 noiembrie 2024, Chișinău: Editura USM, 2024, p. 5-22. ISBN 978-9975-62-815-0. ISBN 978-9975-62-816-7 (PDF).
30. BALAN, I., GAVOJDIAN, D., BUDEVICI, A., ROȘCA, N., BUZAN, V., BALACCI, S., OSIPCIUC, G., FURDUI, V., HAREA V., CRETU R., BACU, Gh., ȚURCANU, P., TEMCIUC V., FILIPPOV A. Proprietățile celulelor stem spermatogoniale în mediul nișelor fiziologice și metabolice testiculare. În: *Materialele Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională „Fiziologia și sănătatea”*, 14-15 noiembrie 2024, Chișinău: Editura USM, 2024, p. 51-63. ISBN 978-9975-62-815-0. ISBN 978-9975-62-816-7 (PDF).
31. BACALOV, I., CRIVOI, A., CHIRIȚA, E., DRUȚA, A., ABU SAMAC M.S. Impactul fitopreparatului Hemareg D asupra indicilor eritrocitari pe fondalul diabetului experimental. În: *Materialele Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională „Fiziologia și sănătatea”*, 14-15 noiembrie 2024, Chișinău: Editura USM, 2024, p. 80-87. ISBN 978-9975-62-815-0. ISBN 978-9975-62-816-7 (PDF).
32. BACIU, A., LISTOPADOVA, L. Preventing mental and physical fatigue in adolescents' reproductive system development by modernising educational technologies. În: *Materialele Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională „Fiziologia și sănătatea”*, 14-15 noiembrie 2024, Chișinău: Editura USM, 2024, p. 88-95. ISBN 978-9975-62-815-0. ISBN 978-9975-62-816-7 (PDF).
33. BALAN, I., SURAI, P., MARIN, P.M., BALACCI, S., ROȘCA, N., BUZAN, V., PETCU, I., MEREUȚĂ, I., OSIPCIUC, G., POPA, V., VÎHRIST, E. Morfofuncționalitatea mitocondrială în evoluția spermatogenezei la mamifere. În: *Materialele Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională „Fiziologia și sănătatea”*, 14-15 noiembrie 2024, Chișinău: Editura USM, 2024, p. 96-105. ISBN 978-9975-62-815-0. ISBN 978-9975-62-

816-7 (PDF).

34. BOGDAN, V. Caracteristicile microbiotei în diferite segmente ale tubului digestiv: particularitățile de colonizare și semnificația pentru sănătate. În: Materialele Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională „*Fiziologia și sănătatea*”, 14-15 noiembrie 2024, Chișinău: Editura USM, 2024, p. 114-130. ISBN 978-9975-62-815-0. ISBN 978-9975-62-816-7 (PDF).
35. BOTNARU, N. Monitorizarea la distanță a frecvenței respirației utilizând tehnologia măsurării transimpedanței toracice. În: Materialele Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională „*Fiziologia și sănătatea*”, 14-15 noiembrie 2024, Chișinău: Editura USM, 2024, p. 139-144. ISBN 978-9975-62-815-0. ISBN 978-9975-62-816-7 (PDF).
36. БУЛАТ О. Иммуномодуляторный эффект рационов питания с преимущественным содержанием протеинов. În: Materialele Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională „*Fiziologia și sănătatea*”, 14-15 noiembrie 2024, Chișinău: Editura USM, 2024, p. 145-153. ISBN 978-9975-62-815-0. ISBN 978-9975-62-816-7 (PDF).
37. FURDUI, V., CIOBANU, E., LEORDA, A., BALAN, I. The relationship of the intestinal microflora and reproductive health (review). În: Materialele Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională „*Fiziologia și sănătatea*”, 14-15 noiembrie 2024, Chișinău: Editura USM, 2024, p. 177-184. ISBN 978-9975-62-815-0. ISBN 978-9975-62-816-7 (PDF).
38. ГАРАЕВА, С.Н., ПОСТОЛАТИ, Г.В., ЧОКИНЭ, В.К. Роль свободных аминокислот в поддержании саногенного гомеостаза сердечно-сосудистой системы. În: Materialele Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională „*Fiziologia și sănătatea*”, 14-15 noiembrie 2024, Chișinău: Editura USM, 2024, p. 195-205. ISBN 978-9975-62-815-0. ISBN 978-9975-62-816-7 (PDF).
39. GARAIEVA, S., POSTOLATI, G., POLEACOVA, L. Rolul aminoacizilor liberi în funcționalitatea sanogenă a sistemului imunitar. În: Materialele Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională „*Fiziologia și sănătatea*”, 14-15 noiembrie 2024, Chișinău: Editura USM, 2024, p. 206-214. ISBN 978-9975-62-815-0. ISBN 978-9975-62-816-7 (PDF).
40. ГАРБУЗНЯК, А., ШЕПТИЦКИЙ, В., БУРЦЕВА, С. Пространственное обучение и память белых крыс в водном лабиринте Морриса под влиянием биомассы штаммов стрептомицетов, выделенных из почв Республики Молдова. În: Materialele Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională „*Fiziologia și sănătatea*”, 14-15 noiembrie 2024, Chișinău: Editura USM, 2024, p. 215-224. ISBN 978-9975-62-815-0. ISBN 978-9975-62-816-7 (PDF).
41. GRÎTENCO, E., ȘEPTÎȚCHI, V., BORSHEV, Yu. Concept, prevalence, development trends, and psychophysiological aspects of info-digital addiction. În: Materialele Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională „*Fiziologia și sănătatea*”, 14-15 noiembrie 2024, Chișinău : Editura USM, 2024, p. 242-250. ISBN 978-9975-62-815-0. ISBN 978-9975-62-816-7 (PDF).
42. GROSUL-RAILEANU, O., ȘEPTÎȚCHI, V., LEORDA, A. Particularitățile hidrolizei membranare și a absorbției glucidelor în intestinul subțire la șobolanii albi în funcție de stresoreactivitatea constituțională. În: Materialele Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională „*Fiziologia și sănătatea*”, 14-15 noiembrie

- 2024, Chișinău: Editura USM, 2024, p. 251-259. ISBN 978-9975-62-815-0. ISBN 978-9975-62-816-7 (PDF).
43. LEORDA, A., FURDUI, V., TOLSTENCO, D. Factorii alimentare sano- și dissanogeni, comuni pentru microbiocenoza intestinală și sistemul reproducător masculine. În: *Materialele Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională „Fiziologia și sănătatea”*, 14-15 noiembrie 2024, Chișinău: Editura USM, 2024, p. 287-295. ISBN 978-9975-62-815-0. ISBN 978-9975-62-816-7 (PDF).
  44. RAISCHI, V., COVACI, E., FILIP, L., HEGHEȘ, S.-C., NEUMANN, O. Enhancing polyphenol delivery systems for effective chronic kidney disease management. În: *Materialele Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională „Fiziologia și sănătatea”*, 14-15 noiembrie 2024, Chișinău: Editura USM, 2024, p. 339-357. ISBN 978-9975-62-815-0. ISBN 978-9975-62-816-7 (PDF).
  45. БАЧУ, А.Я., ЛИСТОПАДОВА, Л.А. Обеспечение адаптации к изменениям условий окружающей среды для предотвращения потери производительности труда. In: *Proceedings of the Scientific and practical conference with international participation „Geo- and bioecological problems of the Middle and Lower Dniester River basin”*. Eco-Tiras, Chișinău-Tiraspol, November 15, 2024, pp. 23-28. (depozit electronic: [www.ibn.idsi.md](http://www.ibn.idsi.md)) ([https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag\\_file/Dniester-Conf-2024-proceedings-redactat-23-28-ed.pdf](https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Dniester-Conf-2024-proceedings-redactat-23-28-ed.pdf) )
  46. MEREUTA, I., FEDASH, V., BACIU A. The „Healing Enviroment” concept in rehabilitation technologies. In: *Proceeding of International Conference “Universitas europaea: towards a knowledge-based society through europeanisation and globalisation”*, October 16–18, 2024, Chisinau, ULIM, 2024 (în tipar)

#### **6.4. în lucrările conferințelor științifice naționale**

47. MEREUȚĂ, I. Aspecte filosofice ale relației dintre conștiință, identitate și neuroștiința contemporană. În: *Materialele Sesiunii Științifice „Filosofia și perspectiva umană” consacrată zilei mondiale a filosofiei*, Ediția a XXI. 21 noiembrie 2024 (în tipar)

### **7. Teze ale conferințelor științifice**

#### **7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)**

48. ОРГАН, А.Н., МЕРЕУЦЭ, И.Е., ПОЛЯКОВА, Л.Д., САНДУЦА, С.Г., УНТУ, Б.П., УНТУ П.Б., ГОЖАН, Г.В., ОБОЛЕШЕВА, Г.Ю., Динамика стимулированного кислотообразования и атропинового теста при лечении болевого синдрома у пациентов с гиперацидностью желудка. В: *Российский журнал гастроэнтерологии, гепатологии, колопроктологии (Материалы Тридцатого Объединенного Российского Гастроэнтерологического Конгресса, 29 сентября – 1 октября 2024 года, Москва)*. 2024, Том 34, № 5, прил. № 64, с. 11. ISSN 1382-4376 (print) ISSN 2658-6673 (online).
49. ШЕПТИЦКИЙ В.А., БУРОВЕНКО И.Ю., БОРИЩЕВ Ю.Ю., ШЕПТИЦКИЙ А.В., БЫЛИЧ Л.Г. Динамика всасывания моносахаридов в тонкой кишке крыс под влиянием смеси антимикробных препаратов. В: *Российский журнал гастроэнтерологии, гепатологии, колопроктологии (Материалы Тридцатого Объединенного Российского Гастроэнтерологического Конгресса, 29 сентября – 1 октября 2024 года, Москва)*. 2024, Том 34, № 5, прил. № 63, с. 18. ISSN 1382-4376 (print) ISSN 2658-6673 (online).
50. ШЕПТИЦКИЙ В.А., ГРОСУЛ-РАЙЛЯНУ О.Б., КОТЛЯР Р.В., БЫЛИЧ Л.Г., ЗНАЧЕНИЙ С.И. Активность амилолитических ферментов поджелудочной железы и тонкой кишки в зависимости от конституциональной стресс-реактивности. В: *Российский журнал*

гастроэнтерологии, гепатологии, колопроктологии (Материалы Тридцатого Объединенного Российского Гастроэнтерологического Конгресса, 29 сентября – 1 октября 2024 года, Москва). 2024, Том 34, № 5, прил. № 63, с. 18. ISSN 1382-4376 (print) ISSN 2658-6673 (online).

51. BALACCI, S., BALAN, I., BUZAN, V., ROȘCA, N., MEREUȚA, I., FURDUI, V., OSIPCIUC, G., CREȚU, R., BACU, Gh., ȚURCANU, P. The incidence of rabies in animals in the republic of moldova depending on the vaccination of foxes in the sylvatic environment. In: *Agriculture for Life, Life for Agriculture: Book of abstracts of the International Conference*. Bucharest, 2024, p. 91. ISSN 2457-3221; ISSN-L 2457-3221. (depozit electronic: <https://agricultureforlife.usamv.ro>) (disponibil: [https://agricultureforlife.usamv.ro/images/2024/Book\\_of\\_Abstracts/Book\\_Abstracts\\_Animal\\_Science\\_A4L2024.pdf](https://agricultureforlife.usamv.ro/images/2024/Book_of_Abstracts/Book_Abstracts_Animal_Science_A4L2024.pdf))
52. BALAN, I., ROȘCA, N., BUZAN, V., MEREUȚA, I., BALACCI, S., CREȚU, R., BACU, Gh., TEMCIUC, V., FILIPPOV, A., VÎHRIST, E. The influence of polyphenols of nettle extract (*Urtica dioica*) on the antioxidant activity in the blood serum of roosters. In: *Agriculture for Life, Life for Agriculture: Book of abstracts of the International Conference*. Bucharest, 2024, p. 92. ISSN 2457-3221; ISSN-L 2457-3221. (depozit electronic: <https://agricultureforlife.usamv.ro>) (disponibil: [https://agricultureforlife.usamv.ro/images/2024/Book\\_of\\_Abstracts/Book\\_Abstracts\\_Animal\\_Science\\_A4L2024.pdf](https://agricultureforlife.usamv.ro/images/2024/Book_of_Abstracts/Book_Abstracts_Animal_Science_A4L2024.pdf))
53. VALIC, E., VALIC, V., MEREUȚĂ, I. The role of 3D-printing techniques in oncology – a comprehensive study among medical students. In: *Applications of Chemistry in Nanosciences and Biomaterials Engineering: Book of Abstracts of the Virtual International Scientific Conference*. NanoBioMat 2024 – Summer Edition, 19-21 June 2024, Bucharest, pp. 65-66. ISSN 3008-6124, ISSN-L 3008-6124 (depozit electronic: <https://nanobiomat.eu/>) (disponibil: [https://www.researchgate.net/publication/382182871\\_Conference\\_book\\_Applications\\_of\\_Chemistry\\_in\\_Nanosciences\\_and\\_Biomaterials\\_Engineering\\_NanoBioMat\\_2024\\_-\\_Summer\\_Edition\\_Romania](https://www.researchgate.net/publication/382182871_Conference_book_Applications_of_Chemistry_in_Nanosciences_and_Biomaterials_Engineering_NanoBioMat_2024_-_Summer_Edition_Romania))

### **7.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională din Republica Moldova**

54. BACALOV, Iu., CRIVOI, A., CHIRIȚA, E., DRUȚA, A. The impact of herbal remedies on urine pH and its role in diagnosing and monitoring diabetes. In: *Natural sciences in the dialogue of generations: Abstract book of The National Conference with International Participation*, edition VII, September 12-13, 2024, Chisinau, Republic of Moldova, p. 127. ISBN 978-9975-62-756-6. (depozit electronic: [www.ibn.idsi.md](http://www.ibn.idsi.md)) (disponibil: [http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK\\_2024\\_F.pdf](http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK_2024_F.pdf))
55. GROSUL-RAILEANU, O., SHEPTITSKY, V. Activity of amylolytic enzymes of the pancreas and small intestine depending on the type of constitutional stress reactivity and the caloric diet composition. In: *Natural sciences in the dialogue of generations: Abstract book of The National Conference with International Participation*, edition VII, September 12-13, 2024, Chisinau, Republic of Moldova, p. 149. ISBN 978-9975-62-756-6. (depozit electronic: [www.ibn.idsi.md](http://www.ibn.idsi.md)) (disponibil: [http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK\\_2024\\_F.pdf](http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK_2024_F.pdf))
56. BACIU, A. Neuroprotection and neurorehabilitation program based on environment, daily activity and eco-friendly nutrition. In: *Natural sciences in the dialogue of generations: Abstract*

- book of The National Conference with International Participation, edition VII, September 12-13, 2024, Chisinau, Republic of Moldova, p. 128. ISBN 978-9975-62-756-6. (depozit electronic: [www.ibn.idsi.md](http://www.ibn.idsi.md)) (disponibil: [http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK\\_2024\\_F.pdf](http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK_2024_F.pdf))
57. GARBUZNEAC A., SHEPTITSKY V. Features of learning and memory in white rats in the Morris water maze under the influence of biomass of streptomycetes isolated from soils of the Republic of Moldova. In: *Natural sciences in the dialogue of generations*: Abstract book of The National Conference with International Participation, edition VII, September 12-13, 2024, Chisinau, Republic of Moldova, p. 146. ISBN 978-9975-62-756-6. (depozit electronic: [www.ibn.idsi.md](http://www.ibn.idsi.md)) (disponibil: [http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK\\_2024\\_F.pdf](http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK_2024_F.pdf))
  58. TOLSTENCO, D., LEORDA, A. Prospects for the development of nutraceuticals based on gut microbiota and local anticancer medicinal plants. In: *Natural sciences in the dialogue of generations*: Abstract book of The National Conference with International Participation, edition VII, September 12-13, 2024, Chisinau, Republic of Moldova, p. 175. ISBN 978-9975-62-756-6. (depozit electronic: [www.ibn.idsi.md](http://www.ibn.idsi.md)) (disponibil: [http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK\\_2024\\_F.pdf](http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK_2024_F.pdf))
  59. CRETU, R., BACU, Gh., BALACCI, S. Prospects of artificial insemination in industrial rabbit breeding. In: *Natural sciences in the dialogue of generations*: Abstract book of The National Conference with International Participation, edition VII, September 12-13, 2024, Chisinau, Republic of Moldova, p. 143. ISBN 978-9975-62-756-6. (depozit electronic: [www.ibn.idsi.md](http://www.ibn.idsi.md)) (disponibil: [http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK\\_2024\\_F.pdf](http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK_2024_F.pdf))
  60. BACU, Gh., BALACCI, S., CRETU, R. The importance of beekeeping in the relationship of components of the natural environment. In: *Natural sciences in the dialogue of generations*: Abstract book of The National Conference with International Participation, edition VII, September 12-13, 2024, Chisinau, Republic of Moldova, p. 129. ISBN 978-9975-62-756-6. (depozit electronic: [www.ibn.idsi.md](http://www.ibn.idsi.md)) (disponibil: [http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK\\_2024\\_F.pdf](http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK_2024_F.pdf))
  61. BALACCI, S., CRETU, R., BACU, Gh. Correlation of environmental factors adaptive capacity and resistance of carp larvae. In: *Natural sciences in the dialogue of generations*: Abstract book of The National Conference with International Participation, edition VII, September 12-13, 2024, Chisinau, Republic of Moldova, p. 130. ISBN 978-9975-62-756-6. (depozit electronic: [www.ibn.idsi.md](http://www.ibn.idsi.md)) (disponibil: [http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK\\_2024\\_F.pdf](http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK_2024_F.pdf))
  62. BALAN, I., ROȘCA, N., BUZAN, V., BALACCI, S., OSIPCIUC, G., FURDUI, V., HAREA, V., ȚURCANU, P., POPA, V., VÎHRIST, E. Regulated and accidental cell deterioration elements in sperm cryopreservation. In: *Natural sciences in the dialogue of generations*: Abstract book of The National Conference with International Participation, edition VII, September 12-13, 2024, Chisinau, Republic of Moldova, p. 131. ISBN 978-9975-62-756-6. (depozit electronic: [www.ibn.idsi.md](http://www.ibn.idsi.md)) (disponibil: [http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK\\_2024\\_F.pdf](http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK_2024_F.pdf))
  63. SEPTITCHI, A., CIOCHINA, V. Biomarkers of longevity. In: *Natural sciences in the dialogue of generations*: Abstract book of The National Conference with International Participation, edition VII, September 12-13, 2024, Chisinau, Republic of Moldova, p. 170. ISBN 978-9975-62-756-6. (depozit electronic: [www.ibn.idsi.md](http://www.ibn.idsi.md)) (disponibil: [http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK\\_2024\\_F.pdf](http://agarm.md/wp-content/uploads/2024/09/Dialogul-generatiilor-ABSTRACT-BOOK_2024_F.pdf))

#### **7.4. în lucrările conferințelor științifice naționale**

64. BACALOV Iu., CRIVOI A., CHIRIȚA E., DRUȚA A. Impactul fitopreparatelor asupra densității urinei în diabetul experimental. *Perspective contemporane de cercetare în etnologie, muzeologie și științele naturii*: Programul și rezumatele comunicărilor conferinței științifice dedicată aniversării a 135 de ani de la înființarea Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală, Ediția XXXV, 23 octombrie 2024, Chișinău: Editura Lexon-Prim, 2024. p. 47-48. (deposit electronic: <https://conferinte.stiu.md/>) (disponibil: [https://conferinte.stiu.md/sites/default/files/evenimente/Rezumatele\\_conferintei-aniversare.pdf](https://conferinte.stiu.md/sites/default/files/evenimente/Rezumatele_conferintei-aniversare.pdf))

#### **8. Alte lucrări științifice (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)**

##### **8.1. cărți (cu caracter informativ)**

65. OSIPCIUC, G., CARAMAN, M., GRANACI, V., BALAN, I., POVETKIN, S., MARDARI, A. *Diagnosticul, terapia și profilaxia endometritei postpartum la suine*. Chișinău: Print-Caro, 2024, 32 p. ISBN 978-5-85748-073-1.
66. ОСИПЧУК, Г., КАРАМАН, М., ГРАНАЧЬ, В., БАЛАН, И., ПОВЕТКИН, С., МАРДАРЬ, А. *Диагностика, терапия и профилактика послеродового эндометрита свиноматок*. Chișinău: Print-Caro, 2024, 32 p. ISBN 978-5-85748-073-1.

##### **8.4. Lucrări ale manifestărilor științifice**

67. *Materialele Congresului VIII al fiziologilor din Republica Moldova cu participare internațională „Fiziologia și sănătatea”, 14-15 noiembrie 2024, comitetul științific: Furdui Teodor (președinte) [et al.]*. Chișinău: Editura USM, 2024. 375 p. ISBN 978-9975-62-815-0. ISBN 978-9975-62-816-7 (PDF).

##### **8.5. Materiale la saloanele de invenții**

68. CIOCHINĂ, V., BALAN, I., ROȘCA, N., BUZAN, V., BALACCI, S., OSIPCIUC, G., MEREUȚA, I., FURDUI, V., HAREA, V., CREȚU, R., BACU, Gh., ȚURCANU, P. Methods and procedures for maintenance and conservation of biodiversity depending on the integrity of gametogenesis and food variability. In: *Proceedings of the 16<sup>th</sup> Edition of European exhibition of creativity and innovation „Euroinvent – 2024”*. Iași, România, 2024, p. 129. (disponibil: [https://www.euroinvent.org/cat/EUROINVENT\\_2024.pdf](https://www.euroinvent.org/cat/EUROINVENT_2024.pdf)) (Medalie de argint)
69. Participarea la Salonul de carte tehnico-științifică, artistică și literară “EUROINVENT”, 20 May - 8 June 2024, p. 538 (BALACCI, S., BALAN, I., CREȚU, R. *Alimentația echilibrată - factor vital al biodiversității Grădinii Zoologice*. Chișinău: Tipografia PRINT-CARO SRL, 2024. 335 p. ISBN 978-9975-180-16-0). (disponibil: [https://www.euroinvent.org/cat/EUROINVENT\\_2024.pdf](https://www.euroinvent.org/cat/EUROINVENT_2024.pdf)) (Diplomă de Excelență)
70. Participarea la Salonul de carte tehnico-științifică, artistică și literară “EUROINVENT”, 20 May - 8 June 2024, p. 535 (BACALOV, Iu., POPUȘOI, Iu. *Devastating loneliness effect on laboratory animals and prognosis for humans*. Chișinău: Editura Bons Office., 2024. 117 p. ISBN 978-5-36241-187-9). (disponibil: [https://www.euroinvent.org/cat/EUROINVENT\\_2024.pdf](https://www.euroinvent.org/cat/EUROINVENT_2024.pdf)) (Diplomă de Excelență)
71. CIOCHINĂ, V., BALAN, I., ROȘCA, N., BUZAN, V., BALACCI, S., OSIPCIUC, G., MEREUȚA, I., FURDUI, V., HAREA, V., CREȚU, R., BACU, GH., ȚURCANU, P., POPA, V., TEMCIUC, V., VÎHRIST, E., FILIPOV, A. Methods and procedures for maintenance and conservation of biodiversity depending on the integrity of gametogenesis and food variability. In: *The 28th edition of Inventions International Exhibition 3-5 July 2024*. Iași, România, 2024.

**10. Lucrări științifico-metodice și didactice**

**10.3. alte lucrări științifico-metodice și didactice**

72. BÎLICI, L., ȘEPTIȚCHI, V. *Lucrări practice de histologie pentru studenți, specialitatea „Biologia”*. Tiraspol: Cursiv, 2024, 82 p.
73. BACALOV, Iu., POPUȘOI, I. *Разрушающее одиночество: Влияние на лабораторных животных и прогноз для человека*. Кишинэу: Bons Office., 2024. 117 p. ISBN 978-5-36241-187-9.

Coordonatorul subprogramului  
de cercetare

BALAN Ion  
(numele, prenumele)

\_\_\_\_\_  
(semnătura)

Data: 30.01.2025

**Componenta echipei de cercetare**

**MECANISME DE REGLARE A HOMEOSTAZIEI ORGANISMULUI ȘI A SĂNĂTĂȚII  
ȘI ELABORAREA PROCEDEELOR ȘI MĂSURILOR DE MENȚINERE A EI**  
(denumirea subprogramului)

Codul subprogramului **011001**

| <b>Echipa subprogramului pentru 2024</b> |                      |                      |                          |                                   |                       |                       |                         |
|------------------------------------------|----------------------|----------------------|--------------------------|-----------------------------------|-----------------------|-----------------------|-------------------------|
| <b>Nr</b>                                | <b>Nume, prenume</b> | <b>Anul nașterii</b> | <b>Titlul științific</b> | <b>Funcția</b>                    | <b>Norma de muncă</b> | <b>Data angajării</b> | <b>Data eliberării*</b> |
| 1.                                       | Mereuță Ion Efim     | 1958                 | doctor habilitat         | Director                          | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 2.                                       | Poleacova Lilia      | 1985                 | doctor                   | Secretar științific               | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 3.                                       | Balan Ion            | 1964                 | doctor habilitat         | Șef de laborator                  | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 4.                                       | Ciochină Valentina   | 1967                 | doctor                   | Șef de laborator                  | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 5.                                       | Strutinschi Tudor    | 1951                 | doctor habilitat         | Șef de laborator                  | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 6.                                       | Șeptițchi Vladimir   | 1967                 | doctor habilitat         | Cercetător științific principal   | 0,5                   | 02.01.2024            |                         |
| 7.                                       | Furdui Feodor        | 1935                 | doctor habilitat         | Cercetător științific principal   | 0,25                  | 02.01.2024            |                         |
| 8.                                       | Fedaș Vasile         | 1958                 | doctor habilitat         | Cercetător științific principal   | 0,5                   | 02.01.2024            |                         |
| 9.                                       | Cazacov Iulia        | 1950                 | doctor                   | Cercetător științific coordonator | 0,25                  | 02.01.2024            |                         |
| 10.                                      | Leorda Ana           | 1964                 | doctor                   | Cercetător științific coordonator | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 11.                                      | Furdui Vlada         | 1969                 | doctor                   | Cercetător științific coordonator | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 12.                                      | Baciu Anatolie       | 1964                 | doctor                   | Cercetător științific coordonator | 0,5                   | 02.01.2024            |                         |
| 13.                                      | Roșca Nicolae        | 1971                 | doctor                   | Cercetător științific coordonator | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 14.                                      | Raischi Viorica      | 1966                 | doctor                   | Cercetător științific superior    | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 15.                                      | Carașu Vladimir      | 1965                 | doctor                   | Cercetător științific superior    | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 16.                                      | Mereuță Ion Gheorghe | 1979                 | doctor                   | Cercetător științific superior    | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 17.                                      | Bogdan Victoria      | 1982                 | doctor                   | Cercetător științific             | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 18.                                      | Balacci Serghei      | 1965                 | doctor                   | Cercetător științific             | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 19.                                      | Bulat Olga           | 1982                 |                          | Cercetător științific             | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 20.                                      | Postolati Galina     | 1957                 |                          | Cercetător științific             | 0,5                   | 02.01.2024            |                         |
| 21.                                      | Jitari Iurie         | 1971                 |                          | Cercetător științific             | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 22.                                      | Bucarciuc Milania    | 1951                 |                          | Cercetător științific             | 0,25                  | 02.01.2024            |                         |
| 23.                                      | Buzan Vladimir       | 1984                 |                          | Cercetător științific             | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 24.                                      | Druța Adriana        | 1995                 |                          | Cercetător științific             | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 25.                                      | Filippov Artiom      | 1993                 |                          | Cercetător științific             | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 26.                                      | Popa Valerian        | 1975                 |                          | Cercetător științific             | 1,0                   | 01.03.2024            |                         |
| 27.                                      | Temciuc Vlad         | 1995                 |                          | Cercetător științific             | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |
| 28.                                      | Țurcanu              | 1988                 |                          | Cercetător științific             | 1,0                   | 02.01.2024            |                         |

|     |                    |      |                  |                               |      |            |            |
|-----|--------------------|------|------------------|-------------------------------|------|------------|------------|
|     | Parascovia         |      |                  |                               |      |            |            |
| 29. | Vîhrist Ecaterina  | 1995 |                  | Cercetător științific         | 1,0  | 02.01.2024 |            |
| 30. | Garaeva Svetlana   | 1947 | doctor           | Cercetător științific stagiar | 0,25 | 02.01.2024 |            |
| 31. | Harea Vasile       | 1966 | doctor           | Cercetător științific stagiar | 0,5  | 01.04.2024 |            |
| 32. | Crețu Roman        | 1989 |                  | Cercetător științific stagiar | 0,5  | 01.04.2024 |            |
| 33. | Crivoi Aurelia     | 1946 | doctor habilitat | Specialist principal          | 0,25 | 02.01.2024 |            |
| 34. | Bacalov Iurie      | 1977 | doctor           | Specialist principal          | 0,5  | 02.01.2024 |            |
| 35. | Osipciuc Galina    | 1979 | doctor           | Specialist principal          | 0,25 | 01.04.2024 |            |
| 36. | Novicova Alexandra | 1997 |                  | Specialist superior           | 1,00 | 02.01.2024 |            |
| 37. | Osipciuc Galina    | 1979 | doctor           | Redactor principal            | 1,00 | 01.04.2024 |            |
| 38. | Gheorghiu Zinaida  | 1947 |                  | Laborant                      | 0,25 | 02.01.2024 | 29.03.2024 |
| 39. | Mateiciuc Natalia  | 1958 |                  | Laborant                      | 0,25 | 01.04.2024 |            |
| 40. | Zubrytska Lina     | 1988 |                  | Laborant                      | 1,00 | 02.01.2024 |            |
| 41. | Carauș Larisa      | 1966 |                  | Secretar                      | 0,5  | 02.01.2024 |            |
| 42. | Bogdan Natalia     | 1991 |                  | Îngrijitor animale            | 1,0  | 02.01.2024 |            |
| 43. | Cireș Tatiana      | 1973 |                  | Îngrijitor animale            | 1,0  | 02.01.2024 |            |
| 44. | Moisa Igor         | 1970 |                  | Șofer                         | 1,00 | 02.01.2024 |            |
| 45. | Trifan Ion         | 1978 |                  | Tâmplar                       | 1,00 | 02.01.2024 |            |

|                                                          |        |
|----------------------------------------------------------|--------|
| Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor | 27,27% |
|----------------------------------------------------------|--------|

Directorul unității de cercetare

MEREUȚĂ Ion

(numele, prenumele)

\_\_\_\_\_  
(semnătura)

Coordonatorul subprogramului  
de cercetare

BALAN Ion

(numele, prenumele)

\_\_\_\_\_  
(semnătura)

Data: 30.01.2025